

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ, 14-15 Μαρτίου 2019

Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος

Επιστημονική Επιτροπή: Αλέξανδρος Αφουξενίδης, Μιχάλης Πέτρου, Δημήτρης Ζιώμας, Κάρολος Καβουλάκος

Διοργάνωση: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (www.ekke.gr) – Παρατηρητήριο της Κοινωνικής Οικονομίας (http://www.ekke.gr/images/PDF/Paratiritio_2017.pdf) σε συνεργασία με το Τμήμα Πολιτικών Επιστημών του ΑΠΘ.

Τα τελευταία 25 χρόνια η παγκόσμια οικονομία και κοινωνία έχει αλλάξει δραματικά. Σε γενικές γραμμές το διεθνές ιδεολογικό, πολιτικό και οικονομικό «οικοσύστημα», εμφανίζει τρία χαρακτηριστικά στοιχεία:

Το πρώτο αφορά τη φύση και τη λειτουργικότητα του **κράτους πρόνοιας**. Μετά την οικονομική κρίση της δεκαετίας του 1970, οι περισσότερες κυβερνήσεις χρησιμοποίησαν τα εργαλεία της περιοριστικής δημοσιονομικής πολιτικής και μείωσης των δημοσίων δαπανών με αφετηρία τις δαπάνες για την υγεία και την πρόνοια. Αυτές οι πρακτικές συνοδεύτηκαν από τα ιδεολογήματα της απελευθέρωσης των αγορών και της ενδυνάμωσης των ατόμων και των ιδιωτών στην προσφορά υπηρεσιών. Συνοδεύτηκαν επίσης από σταδιακές αυξήσεις στις χρηματοδοτήσεις διάφορων οργανώσεων της «κοινωνίας πολιτών» και από την ενσωμάτωση τους στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων από εθνικούς και διεθνείς φορείς.

Το δεύτερο, αφορά τη φύση του **πολιτικού συστήματος**. Η σχετική απομείωση της συνεκτικότητας των ιδεολογικών σχημάτων μαζί με τις ραγδαίες μεταβολές στη δομή και τη λειτουργία των πολιτικών κομμάτων και στη σύνθεση του πολιτικού προσωπικού, άφησαν ένα κενό στον πολιτικό χώρο, το οποίο συμπληρώθηκε από νέες πολιτικές «ταυτότητας», φύλου, εθνότητας, κ.λπ. Η άνθηση νέων κοινωνικών κινημάτων και δικτύων, τα οποία δεν συσχετίστηκαν αποκλειστικά με τα κόμματα και ενσωμάτωσαν ανθρώπους από διαφορετικές κοινωνικές τάξεις και στρώματα, έδειξε ότι το περιεχόμενο της «πολιτικής» έχει πλέον αλλάξει. Οι αλλαγές στην πολιτική κουλτούρα σήμαναν ότι οι νέες «ομάδες» διεκδίκησης, τα τοπικά και υπερ-τοπικά δίκτυα, τα κινήματα, οι αλληλέγγυοι φορείς, κτλ, υποκατέστησαν και σε αρκετές περιπτώσεις αντικατέστησαν, παλιότερους παραδοσιακούς φορείς (πχ, συνδικάτα).

Το τρίτο στοιχείο, αφορά την γενικότερη αναδιάρθρωση της **αγοράς εργασίας** σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι μεγάλες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που έγιναν στον χώρο της απασχόλησης κατά τα τελευταία τριάντα χρόνια επηρέασαν σε σημαντικό βαθμό τις αντιλήψεις για τον «τρίτο τομέα» και την κοινωνία πολιτών. Η μετατόπιση των οικονομιών από την πλήρη απασχόληση στη μερική ή στην προσωρινή απασχόληση σε συνάρτηση με τα φαινόμενα της υπο-απασχόλησης και της ανεργίας, σήμανε και τον αναπροσδιορισμό των εννοιών της «παραγωγικής εργασίας», της «αγοράς εργασίας» και της «εμπορευματοποίησης» της εργασίας στον σύγχρονο καπιταλισμό. Θεωρήθηκε πλέον ότι η εργασία έχει πολλαπλές μορφές.

Ο «τρίτος τομέας»

Η δεκαετής παγκόσμια οικονομική κρίση επιτάχυνε σε μεγάλο βαθμό τις παραπάνω διαδικασίες δημιουργώντας μεγάλες οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες. Σε πολλές περιπτώσεις η απάντηση σε αυτό προήλθε από «τα κάτω», από κινήματα και πρωτοβουλίες σε τοπικό επίπεδο. Πολλοί φορείς και οργανώσεις υπερασπίστηκαν τα δικαιώματα των πολιτών απέναντι σε μια πλήρως απελευθερωμένη αγορά. Επίσης άλλοι φορείς προσπάθησαν να δημιουργήσουν νέες αγορές περισσότερο προσανατολισμένες προς τους πολίτες: εναλλακτικά δίκτυα ανταλλαγών, micro credit, εναλλακτικά νομίσματα, οικιστικοί συνεταιρισμοί, κλπ. Σε πολλές περιπτώσεις, τα τοπικά δίκτυα συνδέθηκαν με ευρύτερα εθνικά ή και παγκόσμια δίκτυα. Στις περισσότερες όμως οι τοπικοί φορείς παρήγαγαν εξειδικευμένες λύσεις προσανατολισμένες στην τοπική κοινότητα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, μπορούμε να ισχυρισθούμε ότι η παγκοσμιοποίηση «προκάλεσε» (ή και δημιούργησε τις προϋποθέσεις) για τοπικές λύσεις.

Η ταχύτητα με την οποία εξαπλώθηκαν οι φορείς και τα δίκτυα αυτά οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ύπαρξη του διαδικτύου και στην γρήγορη ανταλλαγή απόψεων, νέων ιδεών και καλών πρακτικών. Ενώ στην οικονομία της αγοράς η διάχυση των ιδεών περιορίζεται από την εκάστοτε νομοθεσία περι πνευματικής ιδιοκτησίας, στην κοινωνική οικονομία, όλοι έχουν κάτι να κερδίσουν από την *ανοικτή πρόσβαση* στην πληροφορία. Συνεπώς, η ταχύτητα μεταβίβασης της πληροφορίας και της διάχυσης αποτέλεσε ένα από τα βασικά στοιχεία της διαφορετικής φύσης της παραγωγικής διαδικασίας και οργάνωσης της οικονομίας του τρίτου τομέα.

Η κοινωνική οικονομία, η κοινωνία πολιτών και γενικότερα ο τρίτος τομέας δεν αποτελούν υποκατάστατα του κράτους και της ιδιωτικής οικονομίας της αγοράς. Σε ιστορικό επίπεδο, το κράτος αλλά και οι φορείς της αγοράς, συχνά υποβοήθησαν τον τομέα αυτό. Ωστόσο πολλές φορές θεωρήθηκε (και θεωρείται) ότι κινείται αντίθετα προς τις στρατηγικές επιλογές μέσω των οποίων αναπροσαρμόζεται το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα. Συνεπώς το ζήτημα του πως θα δημιουργηθούν νέες μορφές διασύνδεσης μεταξύ των διαφορετικών τομέων της οικονομίας και της κοινωνίας παραμένει ανοικτό.

Παίρνοντας υπόψη τα παραπάνω ζητήματα, το ΕΚΚΕ και το Τμήμα Πολιτικών Επιστημών του ΑΠΘ, σας προσκαλούν να συμμετέχετε στο Συμπόσιο με θέμα τη **«κοινωνία πολιτών και την κοινωνική & αλληλέγγυα οικονομία»**. Ο βασικός μας σκοπός αφορά στην διερεύνηση του χώρου αυτού με έμφαση σε νέες (state of the art) θεωρητικές και εμπειρικές προσεγγίσεις.

Περιλήψεις των εισηγήσεων (έως 250 λέξεις), μαζί με ένα σύντομο βιογραφικό σημείωμα, μπορούν να αποσταλούν στην ηλεκτρονική διεύθυνση afouxenidis@ekke.gr μέχρι τις **30 Νοεμβρίου 2018**.

ΤΜΗΜΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΑΠΘ